

Золотогривий

Лариса Письменна

КІНЬ І ВЕРШНИК

Це був казкової краси кінь!

Щодня приходив Альошка до нього і подовгу стояв зачарований, милуючись золотогривим скакуном, його тоненькими стрункими ногами, що ладні були от-от зірватися з місця і мчати хтозна в яку далечінь, тільки б сів на це яскраво розмальоване сидло спритний і сміливий вершник!

Спритний і сміливий вершник... Він же був тут, поруч, та ба!.. Розділяє Альошку-вершника і бистроногого коня прозоре і неприступне скло вітрини...

— Почекай! Пожди ще трошечки,— схвильовано шепоче Золотогривому Альошка, притискаючись обличчям до вітрини, і його рожевий кирпичний носик сплющується кумедним плескачиком.— Скоро день мого народження, і я буду дуже-дуже просити маму і татка. От побачиш, вони куплять тебе!

Золотогривий, настороживши гострі вуха, уважно слухає і ледь-ледь помітно киває головою. Він чекатиме на свого господаря.

Кінь і вершник цілком розуміють один одного.

СУПЕРНИК

Мабуть, Золотогривий своєю красою вразив не тільки Альошине серце: вже не вперше застає Альошка біля вітрини вихристого голоногого хлопчика, явного задиру і забіяку. Розчепіриться на Альошиному місці і — хоч ти його вбий — не поступиться ні на крок! Зрештою, нахабу можна було б і відіпхнути — Альошка одного з ним зросту, але останнім часом Альошка мужньо бореться з усілякими спокусами. Нічого не вдієш, коли хочеш мати в день свого народження чудесного коня, доводиться терпіти й уникати сутичок. Тому Альошка намагається налагодити мирні стосунки.

— Ти... як тебе звати?

— Сашко,— недбало відказує хлопчисько, не відриваючи захопленого погляду від коня, і чуває лівою п'яткою праву, сумнівної чистоти ногу.

— А я — Альошка...— Альошка ввічливо натискає ліктем на відстовбурчений лікоть сусіди.— А ото — мій Золотогривий.

— Чого ж це він твій? — зневажливо питає Сашко і сам натискає ліктем на Альошин.— А може якраз — мій?

— Твій?!

— А що ж? От мій татко візьме та й купить для мене!

— А мій татко ще швидше купить! Післязавтра купить!

— А чого ж це — післязавтра?

— Бо післязавтра мій день народження!

Спантеличений Сашко підшморгує носом і скося дивиться на Альошку.

— Так ти ж на ньому й сидіти не вмієш!

— Це я не вмію? — обурюється Альошка.— Я як сяду, то ти мене й не зіпхнеш, ось як я вмію! Сам ти не вмієш.

— Я?!

Суперники міряють один одного поглядами.

Ні, краще змовчати і швидше відійти від лиха. Ще лишилося два дні, а вже коли Золотогривий стане Альошиним, тоді можна буде і з цим Сашком сквитатись.

Альошка гірко зітхає і відходить од вітрини.

ЗОЛОТОГРИВИЙ ЗНИК

На другий день трапилося нещастя.

Як завжди, зранку Альошка прибіг до вітрини магазина іграшок. Сашка чомусь не було. Глянув Альошка на вітрину — і очам не повірив...

Замість золотогривого красуня-коня — у вітрині сиділа велика витрішкувата лялька з жовтими кучерями і здивовано розведеними руками.

Жахливо! Як же так? Стільки чекав, так надіявся, два довгі-довгісінькі тижні був покірливим і слухняним, і раптом напередодні свого свята, коли татко вже майже пообіцяв купити Золотогривого,— все пропало...

Альошині очі наповнилися пекучими сльозами. Звісно, хлопцеві, якому завтра стукне п'ять років, не годиться рюмсати, але чиє залізне серце зможе витримати отаке горе?!

Альошка витер кулаком сльози і повернувся, щоб іти додому. Що йому тепер робити біля магазина? І раптом спинився...

Сашко! Ось хто, мабуть, сидить зараз в яскравому сідлі, ось для кого зійшов з вітрини його улюблений кінь!..

Альошка ще раз схлипнув і рішуче зайшов до магазина. Продавець за прилавком показував якимось двом дівчаткам заводного слона.

— Дядю,— запитав тремтячим голосом Альошка.— Дядю, а хто купив коня?

Продавець нічого не відповів і запустив слона ходити по прилавку.

Тоді Альошка став навшпиньки і щосили гукнув:

— Дядю, ви Сашкові продали коня?

— Чого тобі, хлопчику? — обернувся до нього продавець.— Якого коня?

— Такого... золотогривого... Він там стояв,— показав Альошка на вітрину.— Його для Сашка купили?

— А-а, ти он про що! Може й для Сашка, не знаю,— посміхнувся продавець.— Ще вчора забрали.

Альошка сумно поплівся з магазина. Завтра його день народження, а навіщо тепер він йому? Краще вже було б зовсім не народжуватися, коли доводиться отак страждати...

ЩАСЛИВИЙ ДЕНЬ

Не хотілося навіть прокидатись, але мама наполегливо будила. Альошка знехотя розплющив очі.

Сон чи ні? Біля нього стояв Золотогривий!

Альошка зірвався з ліжка і обхопив коня руками за шию. Шия була гладенька і холодна, а хвиляста блискуча грива солодко залоскотала Альошине обличчя.

— Уррра-а!!! — в захваті закричав Альошка і миттю опинився верхи.— Гоп-гоп-го-оп!

Він просунув ноги в стремена, натягнув повід — Золотогривий стрепенувся і радісно заіржав. Можливо, то іржав сам Альошка, та яка різниця, хто ірже — кінь чи вершник? Головне — вони тепер вдвох, назавжди вдвох, і які ж бо чарівні країни, які казкові пригоди чекають на них попереду!

— Куди ж це ти скачеш, козаче, отак — без амуніції?— засміявся, ввіходячи, татко.— Давай, мамо, швидше вершникові нові штанці: ніяк такому дорослому паруб'язі в самій сорочині на коні гарцювати.

Тоді Альошка зіскочив з коня і кинувся до татка. Татко підкинув його високо, до самої стелі: "Отакий рости!" — і передав мамі. Мама затермосила Альошку, а він реготав і одбивався руками й ногами. І всі сміялися, і Золотогривий, вигнувши лебедину шию, весело поглядав на свого володаря.

Це був по-справжньому щасливий Альошин день. Де він тільки не побував на своєму скакуні! Адже досить було заплющити очі, не зовсім, а так, щоб у віях ворушилися сонячні жучки з блискучими лапками, і крикнути: "Гей, гей, з дороги!", як вірний кінь вихором мчав його у всі кінці світу. О, тепер Альошка сміливо може пуститись у які завгодно мандри, навіть... навіть до шумила!

При згадці про шумило у Альошки трохи хололо всередині. Туди мама суворо заборонила ходити самому. Так то ж — самому, а тепер вони будуть удвох із Золотогривим! З ним нічого не страшно. До самого вечора Альошка вигарцював у дворі, і всі дивувалися, який то з нього бравий вершник! Шкода, що не бачить його Сашко: нехай би подивився, чи вміє Альошка сидіти на коні!

ШУМИЛО

Альошка гордо вів за повід Золотогривого вниз до річки. Кінь бадьоро вистукував по дорозі колесами і маяв у повітрі блискучою гривою, а Альошка співав. Прохожі посміхалися, дивлячись на Альошку, а він у відповідь посміхався до них: коли в людини щастя, вона завжди співає і посміхається.

Аж ось і крутий, скелястий берег. Альошка обережно звів коня на великий плесканий камінь, глянув униз зажмурився і відступив. Внизу клекотала біла водяна піна: шумило!

Він відкотив Золотогривого далі від краю, сів верхи і примружив очі: зараз багатирський кінь птахом перелине страшне шумило, стукне копитами об каміння на тому боці і помчить Альошку ген-ген, аж до того лісу, що синіє на обрії...

Війнув вітер, стрепенувся кінь. Ану — вперед!..

— Подумаєш,— пирхнув хтось ображено за спиною.— Здерся на коня та й задається!..

Альошка озирнувся. Позад нього, на камені, стояв Сашко і спідлоба, похмуро поглядав то на Золотогривого, то на Альошку. Потім він підійшов ближче і поторкав

пальцем коня.

— Одійди, а то я тебе розтопчу,— попередив Альошка.

— Сам одійди,— буркнув Сашко.— Задавака!

І він знову поторкав рукою коня.

— Не зачіпай,— розсердився Альошка.— Це мій, а не твій кінь!

— Ух ти-и! — з викликом промовив Сашко, підступаючи ближче.— А ти йди з мого місця! Це, може, мій камінь...

Альошка зліз з коня і відтіснив плечем Сашка.

— Чого штовхаєшся? — закричав Сашко.— Думаєш, я тебе не штовхну?

— Ну й штовхни!

— І штовхну!

— Ну штовхни, штовхни...

— І штовхну! — з погрозою повторив Сашко і, піднявши камінця, жбурнув його в шумило.

Альошка став скочувати Золотогривого з каменя.

— Ага, злякався? — дражнив його Сашко.— Злякався?

Це було вже занадто! Альошка підскочив до Сашка і пхнув його. Сашко засопів і собі штурхнув Альошку. Той поточився і звалив з каменя Золотогривого. Кінь перекинувся і покотився, вниз.

Альошка зойкнув, спересердя щосили штовхнув свого супротивника і кинувся рятувати Золотогривого.

Він ухопив коня понад самою кручею. Крекчучи від напруги, Альошка вже майже витяг коня, як раптом побачив: Сашко, безпомічно борсаючись ногами над кручею, чіпляється руками за камінь...

Покинувши Золотогривого, Альошка метнувся до Сашка, вп'явся обома руками йому в сорочку і пронизливо закричав.

І в ту ж саму мить Золотогривий шубовснув з кручі в шумило...

Чийсь дужі руки підхопили обох переляканих на смерть хлоп'ят і відтягли від урвища.

— Х-ху!..— з полегкістю видихнула незнайома огрядна тітка рятівниця, і, сердито тупнувши ногою, закричала:

— Забирайтеся звідси, шалапу ти! Ач які! Була б робота, коли б я не встигла добігти. Геть мені від шумила!

Ошелешені хлоп'ята покірно подряпалися нагору. Раптом Альошка рвонувся вниз:

— Кінь мій! Мій кінь у шумило впав!..

—Я тобі покажу коня! — ще сердитіше прикрикнула на нього тітка.— Забирайся від шумила!

— Золотогривий! — ридав Альошка, пориваючись з тітчиних рук.— Золотогривий втопився...

— Добре, хоч ви не потопилися разом з Золотогривим! Де ти живеш?

— Он у тому будинку на горі,— прохлипав Альошка.

Тітка рішуче взяла його за руку:

— Одведу, а то ще з великого розуму в шумило полізеш. Ну, швидше крокуй, мені ніколи.

Сашко дивився їм услід і приголомшено кліпав білястими віями.

ВСЕ ТЕ ДОБРЕ, ЩО ДОБРЕ КІНЧАЄТЬСЯ

Альошка сумно никав по подвір'ї: після пригоди біля шумила йому заборонено самому виходити з двору.

Ех, яке ж бо коротке буває у людини те щастя!.. От і сиди тепер, мов в'язень, у дворі і кублайся з маленькою Галочкою в піску...

Хвіртка скрипнула і злегенька відхилилась,— хтось, видно, зазирнув до двору. Потім враз розчинилась ширше, і на подвір'я всіма чотирма колесами в'їхав... Золотогривий.

Альошка розкрив рота й остовпів. Далі підбіг до хвіртки і виглянув на вулицю.

Там, утікаючи, виблискував босими п'ятами Сашко.

— Сашко! Зажди, Сашко-о-о...

Альошка добре-таки захекався, доки наздогнав його.

— Сашко... чуєш, Сашко...— Альошка зніяковіло затупцювався на місці, зам'явся і несподівано ввічливо, як це робить мама, запитав:

— Як поживаєте?

— Я? — здивувався Сашко.— Ну так... добре поживаємо...— І ухопив Альошку за руку:

— Ой Альошко, коли б ти побачив, як ми з батьком твого Золотогривого рятували! Я до нього як прибіг та як розказав, що ми з тобою побилися і втопили Золотогривого...

— А він що?

— А він каже: ви, забіяки, самі винні, і відчепися тепер від мене...

— Та ну? — лякається Альошка.— Так і сказав?

— Так то ж він спершу так сказав. А далі говорить: "Що з тобою поробиш, ось скінчу роботу і підемо".

— Ага...

— Ну, скінчив батько роботу, і ми пішли до кривої верби. Батько й каже: "Коли кінь у шумило впав, то до цієї верби його течія приб'є". Він зна-ає!

— Він зна-ає! — стверджує і Альошка

— От батько роздягнувся і ну пірнати. Впірнав, впірнав і витяг Золотогривого.

— І витяг! — плескає в долоні Альошка.— От здорово!

— А що ж, не здорово, скажеш? Вчора ми його цілісінький день сушили. Тільки він трохи подряпався об каміння. Батько каже: "Подряпини не біда, бо він бойовий кінь..."

— Не біда,— радісно погоджується Альошка.— З подряпинами навіть цікавіше. Ну, ходімо швидше.

І вони наввипередки помчали до свого Золотогривого.